

2008-11-20

M2008/2772/Mk

M2008/2833/Mk

Miljödepartementet

Svensk Kärnbränslehantering AB
Box 250
101 24 STOCKHOLM

Program för forskning, utveckling och demonstration av metoder för hantering och slutförvaring av kärnavfall

Regeringens beslut

Regeringen finner att reaktorinnehavarna genom Svensk Kärnbränslehantering AB:s (SKB) Program för forskning, utveckling och demonstration av metoder för hantering och slutförvaring av kärnavfall, Fud-program 2007, uppfyller de krav som ställs i 12 § lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet (kärntekniklagen) och ställer följande villkor för den fortsatta forsknings- och utvecklingsverksamheten vad gäller redovisningar avseende Slutförvar för långlivat avfall (SFL), Slutförvar för låg- och medelaktivt avfall (SFR), rivning samt alternativa slutförvaringsmetoder.

Fud-program 2007 ska kompletteras avseende planer och program för SFL. Kompletteringen ska utformas så att den ger Strålsäkerhetsmyndigheten underlag för bedömning av om redovisningen av programmet för SFL i Fud-program 2010 blir av tillräcklig omfattning gällande:

- kvantitativa uppskattningar av när i tiden sådant avfall uppkommer som är avsett att slutförvaras i SFL
- alternativ för slutförvarets utformning, inklusive de konstruktionsförutsättningar och säkerhetsfunktioner som kommer att tillämpas
- innehåll och inriktning för kommande säkerhetsanalyser av SFL för att kunna ta fram och verifiera acceptanskriterier för avfall avsett att slutförvaras i SFL
- innehåll i ett forsknings- och utvecklingsprogram som stöd för kommande säkerhetsanalyser av SFL.

Fud-program 2007 ska vidare kompletteras med tydligare redovisningar av planer och program för utbyggnad och drift av SFR samt en preliminär redogörelse för omhändertagandet av drift- och rivningsavfall i SFR. En sådan komplettering ska utformas så att det ger Strålsäkerhetsmyn-

digheten underlag för bedömning av om redovisningen av programmet för SFR i Fud-program 2010 blir av tillräcklig omfattning.

Fud-program 2007 ska även kompletteras med:

- en sammanställning av de avvecklingsplaner som kraftbolagen tagit fram i enlighet med Statens kärnkraftinspektions (SKI) och Statens strålskyddsinstituts (SSI) föreskrifter
- en redovisning för omhändertagandet av rivningsavfallet från Barsebäck som kompletteras med förtydligande underlag som i kvantitativa termer visar på möjligheter och svårigheter med att påbörja deponering av rivningsavfall i det befintliga SFR vid olika tidpunkter
- en redovisning av hur Vattenfall AB som tillståndshavare för Ågesta kraftvärmereaktor avser att uppfylla sina skyldigheter enligt 12 § kärntekniklagen.

Slutligen ska SKB redovisa kunskapsläget vad gäller alternativa slutförvaringsmetoder såsom bl.a. djupa borrhål.

De kompletterande redovisningarna ska lämnas till Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) senast den 31 mars 2009. SSM ska granska redovisningarna och vid behov begära in ytterligare kompletteringar. När myndigheten har godkänt de kompletterande redovisningarna ska dessa överlämnas till regeringen (Miljödepartementet).

Ärendet

SKB överlämnade i september 2007 till SKI ett program för forskning, utveckling och demonstration av metoder för hantering och slutförvaring av kärnavfall, Fud-program 2007. Programmet har upprättats på de svenska reaktorinnehavarnas vägnar enligt vad som anges i 12 § kärntekniklagen.

I enlighet med 26 § förordningen (1984:14) om kärnteknisk verksamhet har SKI den 25 juni 2008 inkommit till regeringen med ett eget yttrande över SKB:s redovisningar. Yttrandet har föregåtts av ett omfattande remissförfarande innefattande bland annat SSI. En granskningspromemoria (SKI Rapport 2008:48) samt de fullständiga remissvaren och en sammanställning av dessa har bifogats yttrandet.

Statens råd för kärnavfallsfrågor (Kärnavfallsrådet) har i enlighet med regeringens beslut den 27 maj 1992 (dir. 1992:72) utfört en fristående granskning av det material som SKB redovisat. Kärnavfallsrådets betänkande Slutförvar av kärnavfall (SOU 2008:70) redovisades den 30 juni 2008.

SKB har därefter beretts tillfälle att lämna synpunkter på yttrandena.

Miljöorganisationernas kärnavfallsgranskning (MKG) har inkommit med ett yttrande.

Skälen för regeringens beslut

SKB har angivit att företaget inom den tidsperiod som programmet omfattar kommer att lämna in en ansökan enligt kärntekniklagen om att få upprätta, inneha och driva ett slutförvar för använt kärnbränsle. Det är därför av särskild vikt att Fud-programmet så långt möjligt ger en fullständig redovisning på de områden som ska omfattas av programmet. Mot bakgrund av detta gör regeringen bedömningen att reaktorinnehavarna ska inkomma med kompletterande redovisningar avseende SFL, SFR, rivning samt alternativa slutförvaringsmetoder.

Allmänt om villkor enligt 12 § kärntekniklagen

Enligt 12 § kärntekniklagen ska den som har tillstånd att inneha eller driva en kärnkraftsreaktor i samråd med övriga reaktorinnehavare upprätta eller låta upprätta ett program för den allsidiga forsknings- och utvecklingsverksamhet som krävs för att på ett säkert sätt hantera och slutförvara i verksamheten uppkommet kärnavfall eller däri uppkommet kärnämne som inte används på nytt och att på ett säkert sätt avveckla och riva anläggningar i vilka verksamheten inte längre skall bedrivas. Programmet ska vart tredje år sändas till regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer för att granskas och utvärderas. I samband med granskningen och utvärderingen får sådana villkor ställas upp som behövs avseende den fortsatta forsknings- och utvecklingsverksamheten. Under den granskning som gjorts av Fud-program 2007 har det framkommit skäl att ställa upp sådana villkor.

Helhetsbedömning av Fud-program 2007

SKI och SSI har funnit att Fud-program 2007 uppfyller de krav som ställs i 12 § kärntekniklagen och att reaktorinnehavarna därmed har uppfyllt de villkor för fortsatt forskning och utveckling som ställs i 11–12 §§ kärntekniklagen, men att programmet behöver kompletteras vad gäller SFL, SFR och rivning. Kärnavfallsrådets bedömning är att reaktorinnehavarna, genom SKB:s Fud-program 2007, har uppfyllt kraven i 12 § kärntekniklagen. Rådet har dock i sin granskning identifierat ett antal frågeställningar och brister. Regeringen gör samma bedömning som myndigheterna och rådet.

Samråd

I sina beslut rörande Fud-program 1995 samt komplettering av Fud-program 1998 har regeringen angivit att SKB bör samråda med myndigheterna om frågor som rör SKB:s platsundersökningsprogram. Dessa samråd bör fortsätta fram till dess att SKB lämnar in en ansökan om att

få uppföra slutförvaret för använt kärnbränsle som hittills. Regeringen gör samma bedömning.

På regeringens vägnar

Andreas Carlgren

Ansi Gerhardsson

Likalydande till

Forsmarks Kraftgrupp AB
OKG Aktiebolag
Ringhals AB
Barsebäck Kraft AB

Kopia till

Strålsäkerhetsmyndigheten
Statens råd för kärnavfallsfrågor